

SOCIAL OMSORG

Kotte Wennberg

Socialnämnden 2014-11-19

Överenskommelse om mottagande av asylsökande barn utan legal vårdnadshavare i Sverige

Sammanfattning

Sedan den 1 januari 2010 har Täby kommun haft skriftlig överenskommelse med Migrationsverket om att ta emot asylsökande barn utan legal vårdnadshavare i Sverige. Behovet av mottagningsplatser i kommunerna är stort och den 5 februari 2010 tecknades en avsiktsförklaring mellan Kommunförbundet Stockholms Län och Länsstyrelsen i Stockholms län där länets 26 kommuner tar ett gemensamt ansvar för att utöka länets platser.

Under 2015 förväntas Stockholms län ta emot 2 508 nyanlända och andra skyddsbehövande på anvisning från Migrationsverket och Arbetsförmedlingen vilket kan jämföras med 2014 års länstal om 680 platser. För asylsökande barn har behovet av platser ökat från 287 st från 2014 till 895 asylplatser 2015.

Fördelningstalen för respektive kommun baseras på den gemensamma regionala fördelningsmodell som togs fram i samråd med kommunerna 2010, och som därefter har kommunicerats årligen med syfte att uppnå ett likvärdigt åtagande och en jämnare fördelning av mottagandet i länet. För 2015 uppgår Täby kommuns fördelningstal för asylsökande barn utan legal vårdnadshavare till 37 asylplatser, vilket är en ökning med 25 asylplatser jämfört med 12 som nuvarande överenskommelse stipulerar.

Migrationsverket har sedan den 1 januari 2014 utvidgade möjligheter att anvisa kommuner att ta emot asylsökande barn utan vårdnadshavare i Sverige. Genom lagändringen kan Migrationsverket anvisa barn till kommuner utanför överenskomna platser.

Då överenskommelsen om asylplatser utökas och med Migrationsverkets möjlighet att anvisa barn till kommuner utanför överenskomna platser, innebär det att det kommer att finnas ett utökat behov av boendeplatser t.ex. både familjehemsplatser och HVB-platser (hem för vård och boende). Socialchefen föreslås få i uppdrag att utreda boendefrågan gällande ytterligare ett HVB-hem inom kommunen och finna lämplig lokal för detta.

Förslag till beslut

1. Socialnämnden beslutar för egen del att godkänna förslaget till överenskommelse om mottagande av barn utan vårdnadshavare i Sverige enligt fördelningstal 2015 från Migrationsverket.
2. Socialnämnden uppdrar till socialchefen att underteckna den nya överenskommelsen om fullmäktige så beslutar.
3. Socialchefen får i uppdrag att utreda boendefrågan gällande HVB-hem vidare och finna lämplig lokal för detta.

Socialnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta:

1. Kommunfullmäktige ger socialnämnden i uppdrag att teckna ny platsöverenskommelse med Migrationsverket enligt framtagna processer för regionalt mottagande om barn utan legal vårdnadshavare i Sverige, s.k. ensamkommande barn.
2. Överenskommelsen avser Överenskommelse om asylplatser för barn utan legal vårdnadshavare i Sverige.
3. Överenskommelsen gäller tills vidare med en ömsesidig uppsägningstid om nio (9) kalendermånader.

Ärendet

Från den 1 juli 2006 gäller lagändringar om mottagande av asylsökande barn utan legal vårdnadshavare i Sverige, s.k. ensamkommande barn, i syfte att förbättra mottagandet. Det innebär att boendet för ensamkommande barn ska tillhandahållas av kommunerna.

Årligen kommer ett stort antal barn och ungdomar utan medföljande förälder eller annan legal vårdnadshavare till Sverige för att söka asyl. När ett barn kommit till Sverige ansvarar Migrationsverket för att barnet så snart som möjligt anvisas till en kommun som svarar för boende och omsorg under den tid som asyl prövas och även tiden efter för de barn som beviljas uppehållstillstånd. Den anvisade kommunen ansvarar för att barnet får det stöd och den hjälp som föreskrivs i socialtjänstlagen.

Kommunen ska till exempel:

- utreda barnets behov och fatta beslut om insatser och placering i lämpligt boende
- utse en god man
- se till att barnet får tillgång till skolundervisning.

Efter att Migrationsverket beviljat ett asylsökande ensamkommande barn uppehållstillstånd ansvarar vistelsekommunen för fortsatta insatser under barnets uppväxt samt för barnets integration.

Under tiden ett ensamkommande barn är asylsökande har Migrationsverket en skyldighet att så snart som möjligt försöka hitta familjemedlemmar till barnet. Om barnet beviljas uppehållstillstånd anses socialnämnden – efter att uppehållstillstånd beviljats – ha en skyldighet att efterforska var barnets familjemedlemmar finns.

Kommuner får statlig ersättning för mottagande av ensamkommande barn såväl under tiden de är asylsökande som tiden efteråt för dem som beviljats uppehållstillstånd.

De kommuner som tecknar överenskommelse med Migrationsverket får en årlig ersättning på 500 000 kronor. Denna ersättnings ska underlätta mottagandet och öka kvalitén på mottagandet. Vidare får kommunen ersättning för skolgång, boende och omvårdnad, för utredning, för placering och för god man. Kommunen kan också ansöka om ersättning för betydande extraordinära kostnader som kommunen haft.

Täby kommun har sedan 2010-01-01 en överenskommelse med migrationsverket om att ta emot asylsökande barn utan legal vårdnadshavare i Sverige. 2010 gällde överenskommelsen 5 barn och under åren har detta utökats till 12 asylplatser för 2014.

Länsstyrelsen och Kommunförbundet i Stockholms län har gjort ett förslag på fördelningsnyckel till hur mottagningsplatserna kan fördelas mellan varje kommun i länet. Den fördelningsnyckeln utgår från grundprincipen befolkningens mängd i kommunen, och därefter har justeringar gjorts över hur stort antal EBO-barn (barn som placerat sig själva hos släktingar) i ankomstkommun och andel flyktingmottagande 2008/2009.

För Täby kommun innebär det en framräkning av 37 asylplatser för 2015 jämfört med 2014 års 12 platser. Detta är en ökning om 25 platser. De 37 platserna är en platsöverenskommelse som innebär att det inte är antal barn som man tar emot utan att man har 37 platser för att ta emot barn och ungdomar kontinuerligt.

Under december 2014 kommer Länsstyrelsen och Migrationsverket att teckna överenskommelser med respektive kommun om det nya platsantalet utifrån de nya fördelningstalen.

Social omsorg har flera års erfarenhet av arbetet med att ta emot asylsökande barn utan legal vårdnadshavare barn vilka placerats i familjehem eller i HVB-hem. Det är en tidskrävande och emellanåt komplicerad uppgift och ställer även stora krav på utredning och uppföljningsarbete för de handläggande socialsekreterarna. Alla utredningar görs enligt verktyget BBiC (Barns Behov i Centrum). Erfarenheten hittills är att social omsorgs organisation och arbetssätt på ett gott sätt möter barnens behov avseende boende och omvårdnad. Inom verksamheten har man särskilda socialsekreterare som enbart arbetar med uppgifter kring ensamkommande flyktingbarn såsom bl.a. rekrytering av och stöd till familjehem.

Ekonomiska aspekter

De nya fördelningstalen ger ett större mottagande än tidigare och kräver förstärkning i form av resurser för handläggning samt boendeplatser. För att tillgodose behovet av platser bör ytterligare HVB-boende tillskapas.

Claes Lagergren
Socialchef

Kotte Wennberg
avdelningschef